

سرشناسه : سلمانی مقدم، محمد، ۱۳۴۴
عنوان و نام پدیدآور : طرح مدیریت پایدار منابع آب و خاک حبله رود (مروری بر فاز اول) / مولفان محمد سلمانی
مقدم، محمدرضا منصوری، هوشنگ جزئی؛ مترجم متن انگلیسی معصومه نصیری؛ ویراستار زهره جمشیدی.

مشخصات نشر : تهران: پونه، ۱۳۹۲

مشخصات ظاهری : ۱۹۰ ص.: مصور (بخشی رنگی). ۲۹#۲۲ س م

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۸۱-۰۷-۸

وضعیت فهرست نویسی : فقیپا

موضوع : توسعه پایدار -- ایران -- حبله رود

موضوع : خاک -- ایران -- حبله رود -- مدیریت

موضوع : آب، منابع -- ایران -- حبله رود -- مدیریت

موضوع : حبله رود

شناسه افزوده : جزئی، هوشنگ، ۱۳۴۷

شناسه افزوده : منصوری، محمدرضا، ۱۳۳۳

شناسه افزوده : جمشیدی، زهره، ویراستار

شناسه افزوده : نصیری، معصومه، ۱۳۶۵ -، مترجم

رده بندی کنگره : ۳۹۲ س ۸ ج ۴۸۷/ HC

رده بندی دیویی : ۵۷۴.۲۴۲/ ۹۰۰

شماره کتابشناسی ملی = ۶۷۹-۳۲۱

خ طالقانی شرقی - خ جهان - ساختمان پونه - شماره ۶ - طبقه سوم - تلفن ۷۷۶۰۷۹۶

نام کتاب: طرح مدیریت پایدار منابع آب و خاک حبله رود (مروری بر فاز اول)

تألیف: محمد سلمانی مقدم، محمدرضا منصوری، هوشنگ جزئی

مشخصات ظاهری: ۱۹۰ صفحه، مصور (بخشی رنگی) قطع رحلی

ناشر: پونه

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۲

لیتوگرافی، چاپ: پیمان نواندیش

صحافی: امیر کبیر

شمارگان: ۵۰۰۰ جلد

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۸۱-۰۷-۸

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری:
شابک:
وضعیت فهرست نویسی:

موضوع:
موضوع:
موضوع:
موضوع:

شناسه افزوده:
شناسه افزوده:
شناسه افزوده:
شناسه افزوده:
رده بندی کنگره:
رده بندی دیویی:
شماره کتابشناسی ملی:

سهمانی مقدم، محمد، ۱۳۴۴
جله رود - خاک حبله رود (مروری بر فاز اول)
مولفان: سهمانی مقدم، محمدرضا منصوری، هوشنگ جزی؛
مترجم متاکلیسی معصومه نصیری؛ ویراستار زهره جمشیدی.

تهران: پونه، ۱۳۹۲
: ۱۹۰ ص.؛ مصور (رنگی).؛ ۲۹×۲۲ س.م.
۱۷۸۶۰۰۶۶۸۱۰۷۸

فیفا
توسعه پایدار - ایران - حبله رود
خاک - ایران - حبله رود - مدیریت
آب، منابع - ایران - حبله رود - مدیریت
حبله رود

جزی، هوشنگ، ۱۳۴۷
منصوری، محمدرضا، ۱۳۳۳
جمشیدی، زهره، ویراستار
نصیری، معصومه، ۱۳۶۵، مترجم
۱۳۹۲ اس ۴۸۷ / ح ۲ HC
۳۳۸/۹۵۵۱۲۴۲
۳۳۹۹۶۷۹

فهرست مطالب

۷	پیش‌گفتار
۹	مقدمه
۹	مستند سازی حبله‌رود
۱۰	موقعیت، وسعت و محاسبات محدوده حبله‌رود
	فصل اول
۱۵	معرفی اهداف، برنامه‌ها و نحوه‌های نمونه
۱۷	بررسی همکاری‌های بین‌المللی در زمینه بازاریابی، فعالیت‌ها
۲۰	اهداف طرح
۲۲	مبانی نظری و روش‌ها
۲۵	علل انتخاب حبله‌رود به عنوان پایلوت اجرایی کار
۲۶	سازماندهی کار و چگونگی تفکیک وظایف بین مدیر پروژه
۳۰	چگونگی انتخاب روستاهای پایلوت
	فصل دوم
۳۳	بررسی فعالیت‌ها، عملکرد و دستاوردها
۳۴	برنامه‌ریزی، انجام مطالعات و بررسی‌ها
۳۷	آماده‌سازی نیروی انسانی در سطوح استان، شهرستان و مدیران سایر ادارات
	نحوه برقراری ارتباط با دفتر برنامه عمران سازمان ملل،
۴۰	سازمان خواربار و کشاورزی، عامل چهارم و سایر مدیران
۴۱	زمینه‌سازی و چگونگی اجرای عملیات مشارکت مردمی
۴۳	مطالعات، تجهیزات و راه‌اندازی ایستگاه‌های اندازه‌گیری
۴۵	نقش زنان در طرح
۵۱	نظام مدیریت، ارزیابی و کنترل پروژه
۵۶	اقدامات اجرایی
۸۶	عملکرد مالی طرح
۸۸	فاز دوم طرح مدیریت پایدار منابع آب و خاک حبله‌رود

فصل سوم

۹۱	نتایج طرح حبله رود در دست یابی به شاخص های مورد انتظار
۹۲	نتایج و اثرات طرح در کنترل تخریب منابع آب و خاک
۹۴	نتایج و اثرات طرح در بهبود وضعیت پوشش گیاهی حوزه
۹۵	نتایج و اثرات طرح در ارتقاء سطح زندگی ساکنین حوزه
۹۶	نتایج و اثرات طرح در جلب مشارکت مردم
۹۸	نتایج و اثرات طرح در دستیابی به رهیافت های جامع در برنامه ریزی توسعه
۹۸	نتایج و اثرات پروژه در برنامه ریزی اکوسیستمی
۹۹	نتایج و اثرات طرح در ایجاد هماهنگی بین بخشی و بهبود نظام های مدیریتی
۱۰۰	نتایج و اثرات طرح در برنامه ریزی، کنترل، ارزیابی و مدیریت پروژه

فصل چهارم

۱۰۳	جمع بندی و پیشنهادات
۱۰۴	دستاوردها
۱۰۸	نارسائی ها
۱۱۲	دستاوردها
۱۱۳	نارسائی ها
۱۱۵	فرصت ها
۱۱۵	تهدیدها
۱۱۶	پیشنهادهای

پیوست ها

۱۱۷	مجموعه مستندات تصویری، اسنادی، مصاحبه ها، پرسش نامه و ...
۱۱۹	اسناد پروژه ها
۱۳۶	مصاحبه ها
۱۳۹	پرسش نامه ها
۱۴۵	واژگان ویژه
۱۴۶	منابع مورد استفاده

پیش گفتار

تخریب سراسری منابع طبیعی اصلی فراگیر در ایران است که بخش‌های وسیعی از کشور را تحت تأثیر قرار داده است. کاهش توان حاصل‌خیزی منابع خاک در نتیجه تغییرات نامطلوب ویژگی‌های اُرسی، شیمیایی، فیزیکی و هیدرولوژیکی آنها که به نوبه خود فرسایش بستر رودها و کاهش دبی را افزایش می‌دهد، کاهش کفست و کمیت یخوس طبیعی (منابع جنگلی و مریعی) و پوشش گیاهی، کاهش کیفیت و کمیت منابع آب سطحی و زیرزمینی و افزایش ریسک خسارات ناشی از سیل در یالین دست، اعمال مدیریت نامطلوب آب و خاک در اراضی حاصل‌خیز (دیم و آبی) از جمله شرایط موجود بر عرصه‌های آبخیز کشور است که منجر به تبعات نامطلوبی شده است. به عبارتی که «سالانه ۱۳۰ هزار هکتار از جنگل‌های کشور تخریب می‌شوند سه برابر ظرفیت منابع در آنها دام وجود دارد و سالانه ۵۰۰ میلیارد متر مکعب خاک فرسایش می‌یابد».

مجموعه این شرایط اقتضاء می‌کند که در شرایط کنونی و شکننده اکوسیستم کشور دخالت در محیط طبیعی، منطقی و عقلانی دنبال شود. این در حالی است که بهره‌برداری از منابع در کشور به دلیل افزایش جمعیت و توسعه نیازها روز به روز در حال نزاید است. روند افزایش جمعیت قابل توجه بوده به گونه‌ای که جمعیت کشور از ۶۸ میلیون نفر در سال ۱۳۳۵ به ۷۵ میلیون نفر در سال ۹۰ رسیده است که طی ۵۵ سال ۴/۱۶ برابر شده است. این در حالی است که روند افزایش جمعیت به نفع مناطق شهری (۶/۱ برابر) در مقابل مناطق روستائی (۱/۷ برابر) طی مدت فوق‌الذکر که همین افزایش جمعیت تأثیر بسزائی در شدت گرفتن روند بهره‌برداری از منابع داشته است.

می‌توان گفت که نقطه عطف تحولات جمعیتی و تشدید تخریب عرصه‌های آبخیزها بعد از انجام اصلاحات اراضی برمی‌گردد. بعد از دهه ۱۳۴۰ است که با انجام اصلاحات اراضی در کشور نظام‌های تولیدی در مناطق روستائی فرو پاشید و مدیریت سنتی در این مناطق که بر روند بهره‌برداری از منابع نظارت می‌کرد از بین رفت. اولین تهدید تخریب رو به نزاید منابع طبیعی و عرصه‌های آبخیز کشور بودیم که این شرایط هنوز هم وجود دارد.

مناطق روستائی ایران در حال حاضر با مشکلاتی در توسعه پایدار خود روبرو هستند که یکی از مهم‌ترین آن عدم پایداری در بهره‌برداری از منابع آب و خاک در کشور است. ریشه این مشکلات به سه مسئله عمده در مناطق روستائی کشور برمی‌گردد که عبارتند از: فقر، ضعف مدیریت و عدم مشارکت، بنابراین در راستای حرکت به سمت بهره‌برداری مطلوب از منابع در مناطق روستائی و رسیدن به توسعه پایدار بایستی به سمت جلب مشارکت نهادینه مردم در فرایند توسعه روستائی رفت و در این مسیر محور اصلی برنامه‌ها مبتنی بر حذف فقر از طریق اشتغال‌زائی، افزایش تولید و ارتقا درآمد می‌باشد و به دنبال آن مدیریتی پایدار در این مناطق ایجاد شود که بتوان این فرایند را پشتیبانی و ساماندهی نماید. اجرای فعالیت‌های آبخیزداری و حفاظت از منابع

آب و خاک کشور به شکل فعلی (بهون مشارکت نهادینه مردم) هزینه فراوان و زمان طولانی را طلب خواهد کرد ضمن اینکه مشکل حفاظت و نگهداری طرح‌های اجرا شده کماکان وجود خواهد داشت، بنابراین لازم و ضروری است که در جهت حفاظت و نگهداری از عرصه‌های منابع طبیعی و آبخیزها بتوان مشارکت مردم در اجرای این عملیات را نهادینه نمود. در راستای تحقق این مهم طرح مشترکی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه عمران سازمان ملل تدوین شد که هدف آن پیگیری امکان طراحی مکانیزم تحقق مشارکت مردم در مدیریت پایدار منابع آب و خاک بود تا براساس انجام کار پایلوت مدلی تهیه شود که در صورت موفق بودن سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی آن را تبدیل به مدلی ملی نماید. بنابراین برای تحقق هدف فوق سندی متضمن یک برنامه عمل ملی برای مدیریت پایدار منابع آب و خاک (NAP\SMLWR) تنظیم شد و برای نشان دادن قابلیت اجرائی آن، سه پروژه اجرایی نمونه در ارتباط متقابل با یکدیگر در زمینه‌های بیابان‌زدائی، آبخیزداری و بهبود بهره‌وری آبیاری به همراه کمیته‌های مالی و فنی، برنامه عمران سازمان ملل^۱ (UNDP) و سازمان خواربار و کشاورزی^۲ (FAO) تهیه شد. مقرر بود سه پروژه منتخب با بکارگیری رویکردی یکپارچه مسائل و امور فنی اجتماعی و زیست محیطی را در حوزه آبریز جله‌رود مورد ملاحظه قرار دهند. هدف این برنامه عمل ملی^۳ (NAP) متناسب با کنوانسیون مقابله با بیابان‌زائی سازمان ملل متحد بهبود باروری خاک و اراضی و مدیریت پایدار منابع آب و خاک در جمهوری اسلامی ایران است که منجر به بهبود شرایط زندگی به ویژه در سفر جوامع روستائی می‌شود.^۴

پرویز گرشاسبی

معاون آبخیزداری و قائم مقام مدیر ملی
پروژه‌های بین‌المللی جله‌رود و منارید

1. United Nation Development Program
2. Food and Agriculture Organization
3. National Action Plan

طرح مدیریت پایدار منابع آب و خاک حبله رود از سال ۱۳۷۷ و بر اساس توافق به عمل آمده میان دولت جمهوری اسلامی ایران و برنامه عمران سازمان ملل با هدف دستیابی به مدیریت پایدار منابع آب و خاک کشور آغاز شد. پایلوت انجام کار طی توافق‌های صورت گرفته حوزه آبخیز حبله رود با وسعت ۱۲۶۵۹۷۷ هکتار واقع در دو استان تهران و شمال انتخاب شد. مستندسازی طرح، به عنوان یکی از اقدامات اجرایی سند در دستور کار قرار گرفت. روس‌های این اقدام منطبق بر ملاحظات انسانی شامل: بررسی مدارک، اسناد، گزارش‌ها و منابع اطلاعاتی موجود در دفتر طرح، بازدید میدانی، انجام مصاحبه، تکمیل پرسش‌نامه در مخلوط مدیران، کارشناسان و روس‌های ساکن در پایلوتها است.

این گزارش در چهار بخش به شرح ذیل تدوین شده است:

بخش اول به معرفی اهداف، برنامه‌ها و غرض‌های طرح حبله رود پرداخته است و مابقی بطریقی، عمل انتخاب حوزه، سازماندهی کار و چگونگی تدوین پایلوت مورد بررسی قرار گرفته است.

بخش دوم به بررسی فعالیت‌ها، عملکرد و دستاوردها اختصاص دارد. ملاحظات، نظام مدیریت، اقدامات اجرایی و عملکرد ملی طرح مورد بررسی قرار گرفته است.

بخش سوم به منابع اجرایی طرح، تخصیص منابع، کنترل تخریب منابع آب و خاک، بهبود وضعیت پوشش گیاهی، ارتقا سطح زندگی ساکنین حوزه، جلب مشارکت مردم و ... پرداخته است.

بخش چهارم به جمع‌بندی و ارائه پیشنهادها اختصاص دارد.

مبانی طرح بر اصل جنب مشارکت مردم، اجرای برنامه‌های تن بخشی و اجرای فعالیت‌های نمونه به منظور ارتقا بهره‌وری از سیستم‌های تولید، افزایش درآمد، ایجاد اشتغال، حفظ و بازیابی منابع طبیعی و محیط زیست استوار بوده است.

بررسی‌های انجام یافته نمایانگر موفقیت نسبی طرح در جلب مشارکت مردم، ایجاد بسترهای مردمی، اشتغال، افزایش تولید، کنترل سیلاب و احیا منابع است اما در هماهنگی بین بخشی، طراحی سامانه پایش و ارزیابی، نهادسازی در سطح حوزه، آموزش‌های فراگیر و جامع برای کارکنان و گسترش هرچه بیشتر تداخل‌های مردمی نیاز به توجه بیشتری دارد که این مهم در سند فاز دوم مد نظر قرار گرفته تا با تلفیق دستاوردهای فاز اول و تجربیات فاز دوم بتوان الگوی مدیریت پایدار منابع آب و خاک را تدوین و ارائه نمود.

مستندسازی طرح حبله رود

یکی از محورهای بسیار مهم و اساسی در قراردادهای اجرای هر طرح و برنامه‌ای، مستندسازی مراحل انجام کار است که در کشورهای توسعه یافته به آن توجه ویژه‌ای مبذول می‌شود در حالی که در کشورهای در حال توسعه، به خصوصاً این بخش انجام کار جدی گرفته نمی‌شود. مستندسازی دقیق یک طرح و پروژه کمک بسیار مهم و واقعی برای ارزیابی، الگو و مدل‌سازی و تبدیل طرح به برنامه ملی خواهد بود در نتیجه مستندسازی دقیق و اصولی است که متخصصان اجرای طرح می‌توانند نقاط ضعف و قوت را تحلیل کرده نسبت به ارزیابی فعالیت‌های خود اقدام نمایند و در اجرای مشابه طرح در مکان‌های دیگر از مشکلات و مسائل بکاهند و نقاط قوت را تقویت نمایند.

فاز اول طرح مدیریت پایدار منابع آب و خاک حبله رود با تدوین سندهای چهارگانه چتر، آبخیزداری، بیان‌زدائی و توسعه کشاورزی پایدار آغاز شد. یکی از اقدامات بسیار مهم و اساسی که بایستی در این فاز انجام می‌شد مستندسازی اجرایی طرح بود که به دلایل عدیده‌ای کمتر مورد توجه مسئولین مجری طرح قرار گرفت. با این حال در سندهای تدوین شده

فاز اول به نوعی بر مسئله مستندسازی اشاره شده است در سند پروژه چتر یا هماهنگی بند ۹ سند به ارائه "گزارش برای پروژه" اختصاص دارد. بر این اساس در بند ۹-۱ و ۹-۲ سند مذکور خواسته شده است که نسبت به گزارش نویسی پروژه بر اساس "چارچوب‌های برنامه عمران سازمان ملل" اقدام شود و به نوعی مجریان انجام طرح را موظف کرده است که به مستندسازی وقایع اتفاق افتاده در طرح توجه داشته باشند. در سند آبخیزداری که شامل چهار هدف اصلی است، برای هدف شماره چهار بازدهی تحت عنوان "پروژه جمع‌آوری و تحلیل آمار و اطلاعات" تنظیم شده است که در فعالیت‌های یک و دو آن بر "جمع‌آوری و مستندسازی فعالیت‌ها و جمع‌آوری و مستندسازی آمار" تاکید شده است. در سند بیابان‌زدایی که همانند سند آبخیزداری شامل چهار هدف است در هدف شماره دو فعالیت اول به "انتشار نتایج پروژه" اختصاص دارد که تاکید بر مستندسازی پروژه است. اما در سند توسعه کشاورزی پایدار به مقوله مستندسازی اشاره نشده است.

بنابراین معلوم می‌شود که مقوله مستندسازی فاز اول طرح حبله‌رود در زمان خود با بی‌توجهی روبرو شده است. آنچه در ادامه آمده می‌شود گزارش مستندسازی فاز اول طرح مدیریت پایدار منابع آب و خاک حبله‌رود است در تدوین این گزارش سعی شده است تا کلیه منابع، مدارک، اطلاعات، گزارش‌ها، اسناد و مطالعات مورد بررسی قرار گیرد و پس از مشخص شدن کاستی‌های موجود، مطالعه دقیق‌تری بر مبنای نقشه‌های میدانی یعنی مصاحبه با مدیران، کارشناسان و دست‌اندرکاران طرح در ستاد، استان، شهرستان خلاءهای اطلاعات تکمیل شود. در گام آخر با مراجعه به روستاهای پایلوت از روستائیان ساکن در روستاها و طرح‌ها و پروژه‌های اجرا شده به دست‌آمده و نسبت به تهیه گزارش‌های تکمیلی و عکس اقدام شد. در این راستا نسبت به انجام مصاحبه با آقایان فردوسی، پیران، کامران، در برنامه عمران سازمان ملل، حیدریان مدیر وقت پروژه آبخیزداری، دهقان مدیر وقت پروژه توسعه کشاورزی پایدار حبله‌رود، مدیر وقت پروژه هماهنگی (چتر)، جزی مدیر اجرایی ملی فعلی پروژه‌های حبله‌رود و منارید، طهماسبی و پویافر کارشناسان ملی پروژه آبخیزداری، استاد زاده کارشناس استان تهران، حاتمی، رهائی، راستین و رامه در استان سمنان، میرآخوری، محسنی، حاتم‌نور، شهرتانی، همسار، افشار نادری، خضری، خان محمدی و باهو در شهرستان فیروزکوه و کوشکی در شهرستان دماوند اقدام شد. مصاحبه با روستائیان مناطق پایلوت انجام شد. امید است که تدوین این گزارش کمک مناسبی به هدف غایی طرح به تدوین برنامه ملی اقدام برای پایداری منابع آب و خاک با مشارکت نهادهای جوامع ذینفع است بنماید. مستندات فعالیت‌های طرح مذکور در فاز اول (سال‌های ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۳) در ادامه ارائه می‌شود.

موقعیت، وسعت و مشخصات محدوده حبله‌رود

حوزه آبخیز حبله‌رود با وسعت ۱۲۶۵۹۷۷ هکتار در محدوده جغرافیایی ۳۹ و ۴۰ و ۵۲ طول شرقی و ۲۶ و ۳۴ تا ۵۷ و ۳۵ عرض شمالی در استان‌های تهران و سمنان واقع شده است. (نقشه شماره یک) محدوده حبله‌رود متأثر از ویژگی‌های زمین ساختی، توپوگرافی، طبیعی و محیطی و تفاوت‌های جامعه شناختی جوامع ساکن و به همین جهت مهم‌تر استراتژی‌های متفاوت توسعه به دو ناحیه مختلف شامل ناحیه شمالی و ناحیه جنوبی قابل تقسیم است. در مطالعات انجام شده برای کل حوزه چون تقسیم حوزه به دو ناحیه شمالی و جنوبی بر اساس عوامل هیدرولوژیکی میسر نشد. لذا تفکیک سرزمین بر اساس عوارض غیر طبیعی یعنی محور ارتباطی تهران - سمنان انجام شده است. سرزمین واقع در شمال جاده فوق تحت عنوان سراب حبله‌رود و سرزمین واقع در بخش جنوبی تحت عنوان پایاب حبله‌رود مد نظر قرار گرفت.

حوزه آبریز سراب حبله‌رود با وسعتی معادل ۶۱۰۷۴۲ هکتار بخش شمالی حوزه را در بر می‌گیرد این محدوده از شمال به حوزه آبریز دریای خزر از خاور به حوزه آبریز رودخانه سمنان از جنوب به جاده آسفاته گرمسار و از بخش باختری به حوزه آبریز رودخانه جاجرود منتهی می‌شود. از نظر تقسیمات سیاسی کشور قلمرو مذکور بخش‌هایی از استان‌های تهران و سمنان را شامل می‌شود

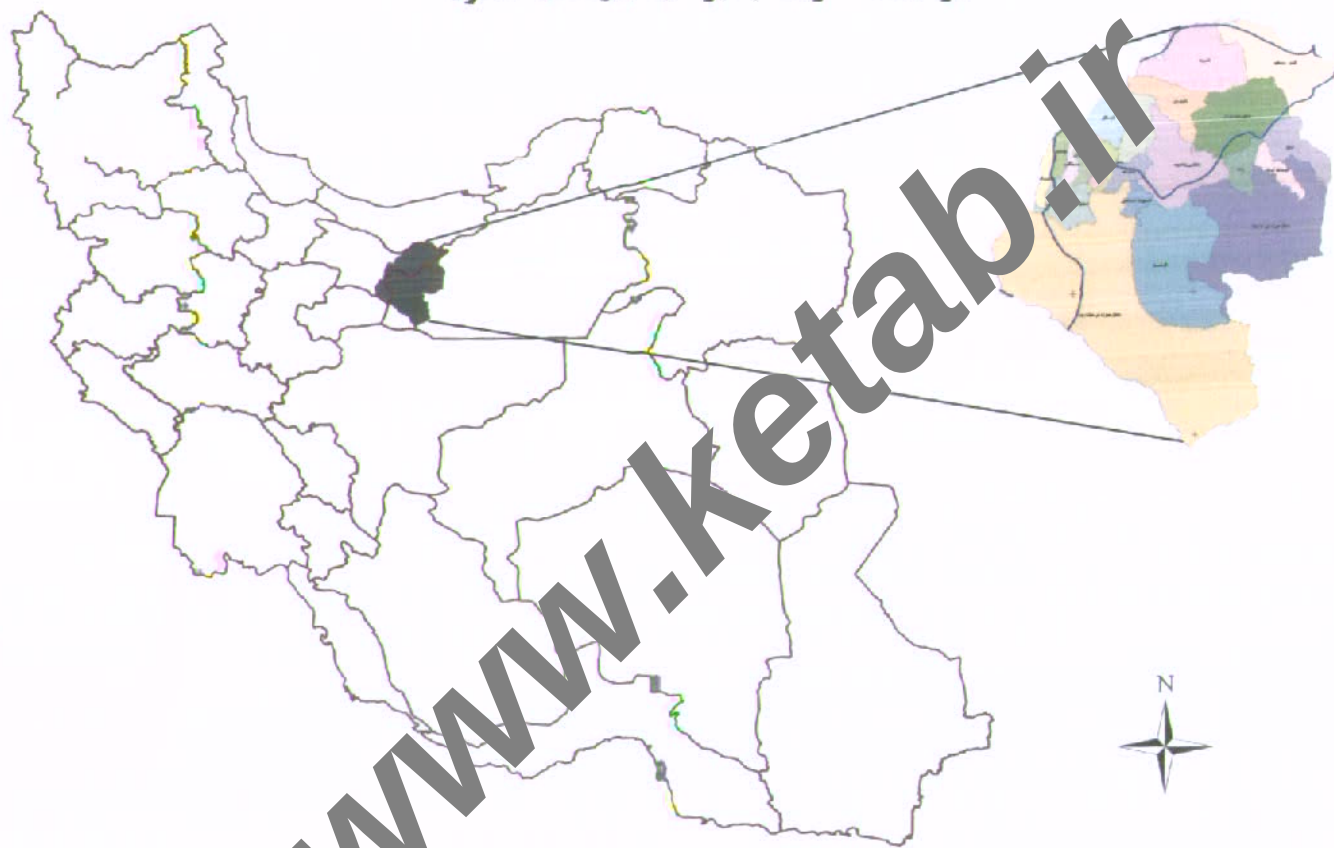
و کانون‌های شهری نظیر فیروزکوه، آبسرد و کیلان را در خود جای داده است. این محدوده بخشی از حوزه آبریز کویر مرکزی از حوزه آبریز فلات مرکزی محسوب می‌شود و رودخانه خله‌رود زهکش اصلی آن است.

حوزه آبریز باب خله‌رود با وسعتی معادل ۶۵۵۲۳۵ هکتار بخش جنوبی محدوده مطالعاتی را شامل می‌شود. این محدوده از شمال به حوزه آبریز سراب خله‌رود از خور و جنوب به اراضی بست و سوره زار دشت کویر از باختر به حوزه آبریز دریاچه نمک محدود می‌شود. از نظر تقسیمات سیاسی بخش‌های عمده‌ای از حوزه در استان سمنان و بخش محدودی در استان تهران واقع است. مهم‌ترین کانون‌های شهری این محدوده شهرهای گرمسار و ایوانکی هستند. ویژگی خاص این محدوده قرارگرفتن آن در محدوده منطقه حفاظت‌شده دشت کویر و پارک ملی کویر است. از نظر تقسیمات سرزمینی محدوده باب خله‌رود بخشی از حوزه آبریز کویر مرکزی یا دشت کویر از حوزه آبریز فلات مرکزی ایران است. رودخانه‌های گلو و شوت از حمله زهکش‌های اصلی این حوزه به شمار می‌روند. (نقشه شماره ۲)

مطبقه شامل ۱۲ دهستان و حدود ۷۰۰ بارجه آبادی بوده و حدود ۱/۴ اراضی کوهستانی با ارتفاع بیش از ۲۰۰۰ متر و اقلیم نیمه‌مرطوب و حدود ۱/۴ اراضی حساس یا اقلیم نیمه‌خشک و کمتر از نیمی از آن اراضی بیابانی یا اقلیم قراخسک و کمتر از ۱۰۰ هزار هکتار ایالت خشک می‌باشد.

پروژه‌های آب‌بهداری، آبیاری و توسعه کشاورزی بایدار با اعتبار کل ۱۲۴ میلیون دلار از منابع ارری UNDP و حدود بیست میلیارد ریال از محل بودجه عمومی کشور تامین اعتبار و زمان بندی برنامه سه سال و بین سال‌های ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۰ میلادی در نظر گرفته شده بود. مدیران محلی حوزه آبریز انتخاب شده و سازمان خواربار و کشاورزی (FAO) به عنوان مشاور همکار بود. کل حوزه آبخیز به سه بخش اقلیم، شهر یک به صورت واحد مدیریت می‌شد.

موقعیت حوزه آبخیز حبله رود در کشور

نقشه شماره ۱: موقعیت حوزه حبله رود در کشور